

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๔๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๔๔ และในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ด้วยศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ และ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๔๔ และบริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

ในคำร้องที่หนึ่งนั้น บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท โดยมีบริษัท โฆษะโสดัง จำกัด และ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ทำสัญญาค้ำประกัน ต่อมาบริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ผิดนัดชำระหนี้ธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จึงได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าวให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ดำเนินการชำระหนี้ ธนาคาร ฯ จึงบอกเลิกสัญญา

ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง และหลักประกันของสินทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าว จากธนาคาร ฯ และต่อมา บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับซื้อ (คือ รับโอน) สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง และหลักประกันของสินทรัพย์ทั้งหมดซึ่งรวมทั้งสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าวจาก บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงได้มีหนังสือทวงถามลูกหนี้ ทั้งสามให้ชำระหนี้แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ ดังนั้น บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงเป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๓ ลูกหนี้ต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๔๔ โดยขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้ ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นบุคคลล้มละลาย

ในคำร้องที่สองนั้นบริษัท โรโตพลาส จำกัด ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธุรกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท โดยมี นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ทำสัญญาค้ำประกัน

ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จาก ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ และต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญา โอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ดังกล่าวให้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ จึงได้มีหนังสือทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แต่ลูกหนี้ทั้งสาม เพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ ดังนั้น บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงเป็นโจทก์ฟ้องบริษัท โรโตพลาส จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ โดยขอให้ศาลมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นบุคคลล้มละลาย

ลูกหนี้ทั้งสองคำร้องให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์และโต้แย้งฟ้องของโจทก์ได้ความสรุป เป็นอย่างเดียวกันว่า หนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ยังมีความสามารถชำระหนี้ ให้แก่เจ้าหนี้ได้ จึงยังไม่สมควรถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและสั่งให้เป็นคนล้มละลาย นอกจากนี้ ก็ต่อสู่ว่า บทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕

ที่กำหนดให้ผู้รับโอนหนี้ใช้สิทธิเรียกร้องบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในขณะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับ ภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่ บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป จึงเป็น กฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และ มาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาคดี ไว้ชั่วคราวและสงคำโต้แย้งพร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และเนื่องจาก คำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และโต้แย้งเป็นอย่างเดียวกัน ตลอดจนขอให้ศาล รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกันจึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกันและวินิจฉัยพร้อมกัน

๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้ว ในเรื่องและผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัท บริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ แต่ผู้ร้องมิได้ระบุนบทบัญญัติของพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่า มาตราใด ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ อย่างไรก็ตามคำบรรยายของผู้ร้องซึ่งกล่าวถึงการรับโอนหนี้โดยมิได้บอกกล่าวแก่ลูกหนี้ พอเข้าใจได้ว่า หมายถึงพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้นจึงมีประเด็นปัญหาเพียงว่า

(๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

(๓) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

อย่างไรก็ตามในกรณีของประเด็นที่ (๑) ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ นั้น ไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะรับพิจารณาวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้เฉพาะกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายใดขัดต่อกฎหมายอื่นอันมิใช่รัฐธรรมนูญ ซึ่งกรณีตามปัญหาอ้างว่าขัดต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงไม่ใช่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ส่วนประเด็นที่ (๒) ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ และประเด็นที่ (๓) ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นที่ (๓) ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ดังนั้น จึงมีประเด็นตามคำร้องที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ตามประเด็นทั้งสองดังกล่าว มีหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า

“สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๘ ตี บัญญัติว่า

“การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้วให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ บัญญัติว่า

“ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยก ข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัท บริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทน เรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อย เน้นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบ จากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อม รายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย อย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติเป็นหลักการว่าผู้บริโภคย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิของตนในการบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ โดยมีรายละเอียดตามที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคบัญญัติไว้และในการตรากฎหมายตลอดจน กฎ และ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นต้องมีองค์การอิสระซึ่งเป็นตัวแทนของผู้บริโภคให้ความเห็น ในการดำเนินการเหล่านั้นด้วย ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการกับสถาบันการเงินอื่นว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี เป็นเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น และให้ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบถึงสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นเดียวกับกรณีของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๔ นั้นเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อประเทศไทย เนื่องจากมีขึ้นเพื่อแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นที่มีปัญหาและอาจกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศจึงจำเป็นต้องดำเนินการโดยรวดเร็ว หากต้องมีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องหรือหนี้ที่ด้อยคุณภาพเหมือนการโอนสิทธิเรียกร้องหรือหนี้ในกรณีปกติทั่วไปจะทำให้เกิดความยุ่งยากและล่าช้า และเห็นได้ว่า แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ แต่ในบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๔ ก็ได้ให้สิทธิแก่ลูกหนี้ในฐานะผู้บริโภคบริการของธนาคารและบริษัทการเงินทั้งหลายที่มีปัญหาและหนี้ของตนได้ถูกโอนไปให้สถาบันการเงินอื่นหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่จะยกข้อต่อสู้ที่ตนมีอยู่ต่อเจ้าหนี้เดิมขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนได้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจึงไม่ได้กระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้บริโภคแต่อย่างใด และจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ด้วยเหตุผลต่างๆ ดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ